1838. No. 103.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 25 DECEMBER.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 19 December*. Het is thans bevestigd, dat het Duitsche Bondgenootschap, door deszelfs vermogende leden, Oostenrijk en Pruissen, eene krachtige nota, betreffende deszelfs regten op Luxemburg, bij de Conferencie te Londen heeft doen inleveren. Het Duitsche Bondgenootschap zal, onder geene omstandigheden, van welken aard ook, ééne enkele jota van zijne regten laten varen, en deszelfs magt waarborgt, dat België het niet ongestraft zal wagen, die regten aan te randen; ook is het wisselen van depêches tusschen Londen en Frankfort in de laatste dagen zeer levendig geweest. Nog meer kan men dienaangaande mededeelen. Zondag laatstleden is de commanderende generaal der Rijnprovincien, de kavallerie generaal *von Borstel*, alhier aangekomen, en aan het hôtel van den Pruissischen gezant bij de Bondsvergadering, den heer *von Schöler*, afgestapt, alwaar hij tot des avonds is gebleven, en nog dienzelfden avond naar Maintz en Koblentz teruggekeerd. De heer *von Borstel*, die, zoo als bekend is, eerst onlangs de bezetting van Luxemburg inspecteerde, heeft met den heer *von Schöler*, welken, gedurende de afwezigheid van den graaf *von Munch-Bellinghausen*, het presidium bij de Bondsvergadering is opgedragen, lang en in het breede over de Hollandsch-Belgische questie onderhandeld, en de noodige afspraken gemaakt, omtrent de gebeurtenissen, die in het Luxemburgsche worden voorbereid.

Men mag dus op eenen beslissenden stap van het Duitsche Verbond, in vereeniging met Pruissen, staat maken, hoedanig ook de uitspraak der Fransche Kamers dienaangaande zijn moge. Intusschen koestert men de zekere verwachting, dat de vrede zal bewaard blijven, en België slechts eene comedie speelt, waarvan echter zoowel *Lodewijk Philips* als Vorst *Leopold* uit grond van hun hart afkeerig zijn.

De tijding, dat de Tweede Kamer der Nederl. Staten-Generaal het budget over 1839 met eene groote meerderheid heeft aangenomen, brengt alhier eenen gunstigen indruk te weeg, ofschoon men niet twijfelde, of zulks zou met geringe oppositie het geval zijn. Men verwacht, dat de buitengewone uitgaven over 1839 mede zullen worden aangenomen, en zoo, namelijk, dat de Staten-Generaal aan Belgie zullen toonen, dat Holland een oog in het zeil houdt. Men is alhier echter ten stelligste overtuigd, dat Holland geenszins offensief tegen Belgie zal ageren, niet om dat het daarvoor vreest, want indien het zijn regt tegen Belgie door eenen oorlog wilde handhaven, dan zouden de Belgen spoedig het onderspit delven, maar omdat het Hollands billijk belang is, zulks aan de groote Europesche Mogendheden, die de scheidsregters tusschen Holland en Belgie zijn, over te laten. De groote Mogendheden, welke veroorloofden, dat de Franschen de helden van de citadel van Antwerpen, na eenen hardnekkigen strijd, tot de overgave dwongen, zijn verpligt, wanneer alle minnelijke schikkingen door Belgie geweigerd worden, dwangmaatregelen tegen hetzelve te gebruiken. Intusschen zullen de Belgen het wel niet zoo verre laten komen.

BELGIE.

BRUSSEL, *den 21 December*. De benoeming van den heer *Dupin* tot voorzitter der Fransche afgevaardigden, welke reeds gisteren gemeld is, heeft zich ten volle bevestigd. Alsnu zal men moeten afwachten, welke houding de Fransche kamers verder zullen aannemen, en in hoeverre zij zich aan het tegenwoordige ministerie zullen aansluiten. Onze bewindslieden vleijen zich steeds met de hoop, dat de uitkomst van de beraadslagingen over het adres ten minste tot een uitstel van de uitvoering der gewijzigde 24 artikelen zal leiden; doch het ontbreekt hier niet aan personen, die een tegenovergesteld gevoelen zijn toegedaan, en integendeel eene aanstaande en vreedzame ontknooping van het netelige vraagstuk, dat sints acht jaren de openbare aandacht in Europa bezig houdt, te gemoet zien.

Intusschen worden de krijgstoerustingen alhier met ijver voortgezet, en men verneemt dagelijks van nieuwe troepenbewegingen. Waartoe zullen deze vertooningen leiden? Nog eenigen tijd, en deze vraag zal welligt hare oplossing erlangen.

Tot dusverre is er nog niets beslist, omtrent de te verleenen hulp aan de Belgische bank. Het bewind heeft, wel is waar, zijne tusschenkomst toegezegd, doch men is het nog niet eens kunnen worden, omtrent de aan te wenden maatregelen. Wat er ook van zijn moge, blijft de tegenwoordige toestand voor Belgie zeer hagchelijk, en is het te vreezen, dat de crisis, welke zich nu begint te openbaren, de noodlottigste gevolgen zal na zich slepen, en aan het crediet van Belgie eenen schier niet te herstellen schok geven.

De *Commerce Belge* beweert, dat de verschillende geruchten, welke, sedert eenige dagen, omtrent den finantiëlen toestand van eenige groote industriële instellingen, onder anderen, ten aanzien van twee aanzienlijke huizen van Luik, in omloop waren, zeer onnaauwkeurig zijn. Volgens genoemd blad, zoude een geloofwaardig persoon, gisteren avond uit Luik vertrokken, alhier het berigt hebben overgebragt, dat de bedoelde huizen op dat oogenblik geen het minste gevaar liepen. Twee omstandigheden schijnen echter tot die geruchten aanleiding gegeven te hebben, namelijk een oponthoud in de betalingen en het aan twee eskadrons van het Leuvensche garnizoen gegeven bevel, om zich met den meesten spoed naar Luik te begeven.

Het Hof van Appel te Brussel heeft de surchéance van betaling, welke, voor den tijd van drie maanden, aan de Belgische bank, door de vergadering harer crediteuren was toegestaan, ten volle bekrachtigd. Op bijzonder aanhouden van vorst *Leopold*, heeft ook de heer *Mettenius* zich met de vereffening harer aangelegenheden willen belasten. Dit neemt echter niet weg, dat door deze maatregelen het wantrouwen nog geenszins is weggenomen; en verscheidene inrigtingen, bij welke men tot dusverre papier konde beleenen, hebben dit, voor als nog, voorzigtigheidshalve gestaakt.

Naar men wil, moet de heer *Ch. de Brouckere*, bestuurder der Belgische bank, weder te Brussel te voorschijn gekomen zijn. De geruchten, dat de maatschappij tot bevordering der volksvlijt te Brussel tot den noodlottigen keer der zaken van de Belgische bank zoude hebben medegewerkt, worden thans ten stelligste en zeer algemeen tegengesproken, bewerende men integendeel, dat die instelling zich zeer edelmoedig jegens hare mededingster heeft gedragen.

In de zitting van den Senaat, heeft, bij de behandeling van de begrooting voor het departement van oorlog, de graaf *Duval de Beaulieu* zich, in eene uitgebreide redevoering, tegen de oorlogzuchtige demonstratien verklaard, welke in Belgie plaats hebben. Genoemde graaf beweerde, dat daardoor slechts onrust en wantrouwen in de gemoederen worden levendig gehouden, terwijl al deze vertooningen buiten 's lands eenen slechten indruk maken, en misschien eene eindelijke oplossing van het Belgische vraagstuk tegenwerken.

De heer *Cassiers* heeft daarop beweerd, dat deze taal eenen noodlottigen invloed op den loop der onderhandelingen, ten nadeele van Belgie, zoude uitoefenen, waarop de heer *Dumon Dumortier* eene toespraak heeft gehouden, waarin hij den Senaat tot eenstemmigheid en volharding aanmoedigde, en welke het gevolg heeft gehad, dat de bovengenoemde begrooting met algemeene stemmen is aangenomen.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 20 December*. Ook alhier heeft men kennis gekregen van de Engelsche nota aan de Belgische regering, waarbij haar wordt aangezegd, dat, bij het eerste kanonschot, hetwelk van wege België tegen het Duitsche Verbond of tegen eenige andere staten mogt worden gelost, dit schot zoude aangezien worden, als eene oorlogsverklaring tegen geheel Europa. Men voegt er bij, dat de nota gedateerd is van 14 December, en dat dezelve is opgesteld in volkomen overeenstemming met de drie Noordsche Mogendheden.

In de wijzigingen, die door de Conferencie in het 24 artikelen-tractaat gemaakt zijn, is ten opzigte der Scheldevaart bepaald geworden, dat het aan de schepen op die rivier zal vrij staan om naar goedvinden eenen Hollandschen of Belgischen loods te nemen.

Frankrijk heeft, zegt men, namens België, 50 millioen aangeboden voor den afstand van Limburg en Luxemburg; het voorstel is echter door de Conferencie niet eens in overweging genomen.

Van den 21sten. De door Z. M. in de maand September ll. benoemde commissie, tot het te Parijs doen vervaardigen en het justeren, ten behoeve van ons gouvernement, zoo mogelijk van drie standaards van het Nederlandsche pond en van de Nederl. el, naar de oorspronkelijke standaards, berustende in de staats-archieven van Frankrijk, is heden in deze residentie teruggekeerd. Deze commissie bestond uit de heeren *R. Lobatto*, adviseur voor de zaken der maten en gewigten, *A. Lipkens*, adviseur in zaken van werktuigkunde en scheikunde, beide bij het departement van binnenlandsche zaken, en *P. Uylenbroek*, professor in de physica aan de hooge school te Leiden.

Het ontwerp van wet tot wijziging van de hier te lande bestaande verordeningen, nopens de gouden en zilveren werken, is nog vóór de scheiding op reces, in de afdeelingen van de Tweede Kamer onderzocht. Men verzekert, dat onderscheidene leden, bij het onderzoek van dit ontwerp, den wensch geuit hebben, dat de Regering alsnog gevolg zoude geven aan het vroeger geopperd denkbeeld, om eene geheel nieuwe wet nopens dit middel in te dienen, tot vervanging van de nog in dit Koningrijk in werking zijnde Fransche wet.

Bij besluit van Z. M. de dato 7 dezer, is tot Wethouder van Appingedam benoemd Mr. *Johannes Potter van Loon*, Procureur bij de Arrondissements Regtbank en Lid van den Raad aldaar.

In de Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal welke heden ten elf ure vergaderde, heeft de voorlezing der Notulen van de vorige zitting aanleiding gegeven tot eene discussie, waaraan de heeren *van Sytzama*, *van Dam*, *van Rappard*, *Hooft* en *Warin*, en de voorzitter hebben deel genomen. In die Notulen kwam namelijk voor, dat de heer *van Sytzama* zich niet kon conformeren met de genomen conclusie, in de zitting van Dingsdag ll., met betrekking tot de wet op de milicie, genomen. De heer *van Sytzama* kon zich met deze Redactie niet vereenigen, en zeide, dat hij niet had geprotesteerd tegen de aanneming der wet op de milicie, maar tegen de wijze, waarop dit besluit is genomen. De voorzitter verklaarde, dat hetgeen in de Notulen vermeld is, overeenkomstig het reglement was. Bij hoofdelijke stemming zijn de Notulen met 29 tegen 25 stemmen goedgekeurd.

Vervolgens zijn de beraadslagingen over het op heden aan de orde van den dag zijnde ontwerp van wet tot voorziening in de buitengewone financiële behoeften over 1839 geopend.

Onderscheidene leden hebben hierna het woord gevoerd.

De heer *Tromp* betoogde het wenschelijke van eene splitsing der wet. Hij vindt de redenen, die voor de vereeniging der buitengewone oorlogskosten en der uitgaven voor de volle rentebetaling in dezelfde wet, tegen de vroegere gewoonte aan, van regeringswege zijn aangevoerd, niet voldingend. Hij heeft vroeger altijd voor de buitengewone oorlogskosten gestemd; maar zijne zwarigheden tegen de volle rentebetaling wegen bij hem zoo zwaar, dat hij Z. M. verzoeken wil, om de wet in nadere overweging te nemen, in de hoop, dat daaruit nog eene splitsing zal voortkomen.

De heer *van Hemert*, welke zich vroeger voor de rentebetaling verklaard had, betreurde mede, dat de verlangde splitsing niet in de wet gemaakt is, niet voor zich zelven, maar voor andere zijner ambtgenooten, welke daardoor in moeijelijkheden gewikkeld zijn. Hij vermeende echter, dat eene niet betaling van het zoogenaamde Belgische aandeel een' noodeloozen financiëlen schok zou veroorzaken, en zal dus voor de wet stemmen.

De heer *van Sytzama* zeide, dat hij steeds een groot voorstander van de aanneming der 24 artikelen geweest is; dat hij over de langdurige afwijzing van die artikelen door de Regering thans niet zou uitweiden, en ook vermeende, dat de gevolgen van die aanneming thans nog in de toekomst verholen waren. Ook hij verklaart zich tegen de wet, alleen wegens de niet splitsing der beide onderwerpen, welke daarin vervat zijn; daar hij zich niet met de wet voor de rentebetaling kan vereenigen, te meer, wijl hij het voor waarschijnlijk houdt, dat Belgie de achterstallen dier schuld, sedert 1830, niet zal voldoen, en dus ook de nu aangevraagde *f* 8,400,000 als weggeworpen geld moeten worden beschouwd.

De heer *Frets* verdedigde de opneming der beide onderwerpen in éénе voordragt van wet, en meende, dat de afstemming der rentebetaling als eene soort van bankroet kon worden aangemerkt, hetwelk de nadeeligste gevolgen zou na zich slepen, en ook de Regering in de onmogelijkheid stellen, om uit eigen bronnen de sommen te vinden, ter voorziening in de buitengewone behoeften voor Marine en Oorlog.

De heer *van Alphen* zegt, dat ook hij het opnemen van uitgaven van zoo onderscheiden aard in dezelfde wet onregelmatig acht. Desniettemin acht hij de wet aannemelijk, eensdeels omdat, onder de tegenwoordige omstandigheden, het weigeren van de buitengewone oorlogskosten wel niet in aanmerking komt, anderdeels omdat de goede trouw, de heiligheid van het gegeven woord en de hoogste belangen des vaderlands, de voortduring der volle rentebetaling vorderen. Zijne stem zal afhangen van de inlichtingen, die hij van Zijne Exc. den Minister verlangde omtrent artikel 2 der wet, voor zooverre men daaruit de mogelijkheid zou kunnen afleiden, dat slechts een gedeelte van het toe te staan crediet voor de volle rentebetaling zou kunnen worden gebruikt.

De heer *Luzac* betoogde, met klem van redenen, de noodzakelijkheid, welke er voor Noord-Nederland bestond, om in de volle rentebetaling te voorzien, schetste de schrikkelijke gevolgen, welke uit eene tegenovergestelde handelwijze zouden voortvloeijen, en meende, dat, indien Nederland al niet door het striktste regt werd gehouden, die rentebetaling te voldoen, deszelfs belang zulks dan nog vordert.

Z. Exc. de minister van Financien zeide, dat ditmaal over de behoefte van Marine en Oorlog de meeste eenstemmigheid tusschen de Regering en de Kamer bestond; dat, wat art. 1 der wet betrof, zulks was aan te merken als eene suppletie van het departement van Financien: dat, wat de opneming van twee onderwerpen in dezelfde wet betrof, dit ook bij de begrootingswetten plaats had, en dus de wet moest worden beschouwd in verband te staan met de gewoonte, om onderscheidene hoofdstukken aan eene en dezelfde goedkeuring te onderwerpen.

Z. Exc. zeide verder, dat de Regering prijs stelde op eenstemmigheid tusschen haar en de Kamer, en dat zij, zonder gewigtige redenen, aan de verlangde splitsing zou hebben toegegeven; dat die eenstemmigheid echter niet moet zijn eene vertooning, zoo als men die elders hoort uitbasuinen, maar op goede gronden moet steunen. Z. Exc. vermeende verder, dat de twee onderwerpen, welke in de wet vervat zijn, met elkander in het naauwst verband staan, en dat men, zonder de volle betaling der rente niet in de mogelijkheid zoude zijn, te voorzien in de behoefte van Marine en Oorlog, waaromtrent de grootste eenstemmigheid in de Kamer bestaat.

Z. Exc. zeide wijders, dat eene afstemming der rentebetaling eene geheel andere uitkomst zoude te weeg brengen, dan welke men tracht te bereiken, en een' staatsschok zoude veroorzaken, welke de grootste belemmeringen zou opleveren; en dat overigens het verband der negotiatie wel degelijk medebrengt de zamenvatting der beide onderwerpen.

Ten slotte zeide Z. Exc.: „Ik geloof, dat dit weinige volstaat, om de tegenwerpingen, die ik gehoord heb, te wederleggen. Ik hoop, dat UEd. Mog. het gewigt van deze voordragt voor oogen zullen houden; dat uwe goedkeuring algemeen zal zijn, en dat de Regering zich derhalve ondersteund zal kunnen vinden, niet alleen tot handhaving van onze krachtige houding tegen over onze belagers, maar ook tegen eenen anderen vijand, de omverwerping van ons crediet. Ik bedoel hier niet, door een beroep op eenstemmigheid, aangaande de onderwerpelijke credieten, vertooning van oorlog te maken, die in andere vergaderingen gemaakt is, om de regering te noodzaken tot oorlogzuchtige gezindheden; integendeel vermeende Z. Exc. te kunnen zeggen: het Nederl. volk en de Nederl. regering verlangen vrede, verlangen een einde aan dien toestand, waarin wij ons bevinden; alleen tot bereiking van dat doel hebben wij de kracht noodig, welke men thans beoogt.”

Het ontwerp is, met eene meerderheid van 50 tegen 4 stemmen, aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *van Dam*, *van Sijtzama*, *Romme* en *Tromp*. De vergadering is gescheiden tot den 27 Februarij aanstaande.

AMSTERDAM, *den* 21 *December.* De Nederlandsche Israëlitische gemeente alhier heeft heden een gevoelige slag getroffen, door het overlijden van derzelver Opper Rabbijn, den wel eerw. en zeer gel. heer *S. Berenstein*, in den ouderdom van 67 jaren. Gedurende 25 jaren was hij een getrouwe voorganger zijner gemeente, en door zijne geleerdheid en kennis bij uitnemendheid geschikt tot Inspecteur van het onderwijs, welke betrekking hij zoolang en eervol vervulde. Zijn helder verstand verspreidde niet alleen beschaving en verlichting onder de leden zijner gemeente, maar tevens onder de Israëliten in het algemeen.

De heer *Gerardus Johannes Mulder*, sedert vele jaren lector in de scheikunde te Rotterdam, en lid der eerste klasse van het Koninklijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, enz., een der voornaamste handhavers van den roem der Nederlanders in het vak der scheikunde, en door vele uitmuntende geschriften, in en buiten ons vaderland, gunstig bekend, is door 's Rijks Universiteit te Groningen, *honoris causa*, benoemd tot doctor in de Wis- en Natuurkundige Wetenschappen.

REDEVOERING, uitgesproken door den Heer C. BINKES, *in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, den* 14 *December ll., bij de beraadslaging over de Begrootings-wetten voor* 1839.

EDEL MOGENDE HEEREN!

De begrootingen der uitgaven over onderscheiden dienstjaren verschillen zoo weinig van elkander, en zijn, zoo in onderdeelen als in het geheel, de eene aan de andere zoo gelijk, dat de aanmerkingen en bedenkingen die men in het eene jaar gemaakt heeft, ook op het volgende van toepassing zijn. Schoon de thans aan onze beraadslagingen onderworpene Begrooting over 1839 in sommige van hare hoofdstukken daarvan wederom het bewijs oplevert, — als daar zijn het niet toegeven aan het telkens van deze zijde uitgedrukt verlangen, om de *f* 5,600,000, die door de Oost-Indische bezittingen worden bijgedragen tot de rentebetaling der 5 pcts. werkelijke schuld, niet van het volle bedrag dier rente afgetrokken te zien, maar die som in ontvangst onder de middelen, ook naar aanleiding van de vroeger deswege gegeven stellige beloften, had behooren opgenomen te zijn, — de aanzienlijke kosten onzer buitenlandsche zendingen, — het vervullen van sommige dier zendingen en het voorstaan daarbij der belangen van oud Nederland, opgedragen aan dezoodanigen, die door den loop der omstandigheden, aan dat oud Nederland vreemd zijn, — het onvoldoende der toelichtingen omtrent de ongelijkmatige toekenning van onderstand en subsidien voor zeewerken aan onderscheidene provincien, — de onevenredigheid die er tusschen het eene gewest en het andere bestaat in het genot uit 's Rijks kas van jaarwedden en toelagen aan onderwijzers der middelbare en lagere scholen, en in de aanmoedigings-middelen tot het onderwijs, waarbij het blijkbaar is, dat die gewesten, waarin men niet gewend is steeds te vragen, en waarbij het onderwijs als eene verpligting wordt beschouwd, die hoe dan ook ten bezware der ingezetenen, op de gemeenten behoort te komen, ook al de minstbedeelden zijn; — zoo biedt echter die begrooting, in een paar hoofdstukken cijfers aan, die het kenmerk dragen, dat men de raming der sommen in overeenstemming wil brengen met de wezenlijk bestaande behoeften, die, alhoewel zij eene vermeerdering van uitgaven daarstellen, de begrooting in plaats van fictief, meer aan de waarheid overeenkomstig doen zijn. De vermeerdering der behoeften voor het Departement van de Hervormde Eeredienst, en de verhooging van het benoodigde voor de kindergelden der Protestansche predikanten; de aanzienlijke toeneming in de behoeften voor het Departement van Finantien in de perceptie- en surveillance-kosten der middelen, zijn uitgaven die niet onmiddellijk voor het volgende dienstjaar zijn ontstaan, maar die reeds lang aanwezig zijn geweest. De Regering erkent dit in hare beantwoording op de deswege gemaakte bedenkingen, niettegenstaande zij slechts zegt: „dat de sommen voor het laatste onderwerp gevorderd, *schijnen* te kunnen zijn goedgemaakt uit hulpmiddelen die vorige begrootingen en andere restanten konden opleveren, waaronder de overschotten van de fondsen van kwade posten eene voorname plaats bekleeden." — Ik zal niet treden in eene beschouwing van het onbegrijpelijke van het woord *schijnen* in den mond der Regering, die toch wel *stellig* zal weten waaruit die meerdere uitgaven zijn gevonden: of onderzoeken in hoe verre het regtmatig is, dat uit het fonds voor kwade posten, waarmede zekerlijk bedoeld worden de aftrek van 10 percent voor non-valeurs, geschiedende van het montant der Personele belasting en het Patentregt en de twee opcenten op de Grondbelasting tot dat einde, deze laatsten bezwaard worden met eene betaling die daaraan geheel vreemd is; en waarom eene bijzondere soort van eigendom, waarvan de bezitters, door het opbrengen van opcenten op den primitiven aanslag der belasting, de schatkist waarborgen voor de verliezen door de wanbetaling van sommigen te lijden, moest in de bresse springen tot dekking van uitgaven, tot dat middel in in geene betrekking staande; maar het als een aangenaam verschijnsel aanmerken, waardoor de begrooting meer nabij komt aan haren grondwettigen vorm, waarbij het gemeen overleg wordt bevorderd, en door hetwelk, zoo voortgaande, de Staten Generaal meer en meer kennis verkrijgen van den geheelen omvang van 's Rijks uitgaven.

Niettegenstaande alsnu door dezen maatregel het cijfer der uitgaven met een aanzienlijk bedrag wordt verhoogd en tot bestrijding daarvan, onder de middelen, de toevlugt moet genomen worden tot het beschikbaar gedeelte der rekening van een vroeger dienstjaar, zoo zal ik aan de begrooting der behoeften mijne goedkeurende stem niet weigeren. — Ik zal dit evenmin doen aan de wet op de middelen die worden voorgedragen om in die behoeften te voorzien, schoon ik niet ten eenenmale instem met de zienswijze der Regering ten aanzien van de ten uitvoerlegging der bijzondere wetten, die de inning van eenige dier middelen moeten verzekeren.

Reeds voor lang toch is er door de Staten-Generaal geargumenteerd tegen het gebrekkige, onvolledige en in sommige opzigten drukkende van vele belastingswetten, zoo op directe als indirecte middelen. Voor lang is er dienvolgens de hoop gekoesterd, dat er van de zijde van de Regering voorstellen zouden worden gedaan, dienstig om, door daarin aan te brengen wijzigingen of veranderingen, die wetten in overeenstemming te brengen, zoo met het belang van de schatkist als met dat der ingezetenen. Die hoop is evenwel thans andermaal te leur gesteld. daar in de aanspraak van den Minister van Finantien gezegd wordt: „dat „er geene afdoende redenen zijn voorgekomen tot het voor als nog voordragen „van wijzigingen, dewijl elke verandering het voorzigtigste onderzoek vereischt, „om niet verliezen voor de schatkist of nieuwe bezwaren voor de ingezetenen „te doen geboren worden."

Wij prijzen deze voorzigtigheid; doch wanneer men in het dagelijksche leven steeds de klagten hoort, niet altijd over het te hooge bedrag der belasting, maar over de uitvoering en toepassing van de wet daarvan; wanneer men, bekend met de onderscheiden standen der maatschappij en met de kleinigheden van derzelver huishondelijk leven, — waartoe de Staten-Generaal, ieder in den hunnen, meer geschikt kunnen geacht worden, dan de ambtenaren op de bureaux van het algemeen beheer, — ziet hoe ongelijkmatig in de toepassing der wetten wordt te werk gegaan, hoe hier gemakkelijkheid, daar gestrengheid heerscht, dan zal men het geenszins ten kwade kunnen duiden, dat men wenscht dat dit onderzoek der Regering zoo veel mogelijk bespoedigd worde, opdat allen gelijk voor de wet zijn.

De behoefte hiertoe bestaat vooral ten aanzien van de wetten op de Personele belasting en het Patentregt, omdat deze, als directe middelen, eenen meer daadwerkelijken invloed hebben op de beurzen der mingegoede klassen, door de sommen die in eens moeten worden betaald, dan bij andere accijnsmiddelen het geval is; en wel verre dat ik instemmen kan met het antwoord gegeven op de bedenking der eerste afdeeling: „dat men niet rekent die punten van dat belang te zijn, dat „te dier zake nieuwe wetten zouden behooren te worden daargesteld of verbe„teringen te worden voorgedragen," beschouw ik die wijzigingen en verbeteringen ook in het belang der Regering, door het vertrouwen dat zij bij de natie moet blijven genieten, van het hoogste belang, want deze beide belastingswetten, maar inzonderheid die op het *Personeel*, worden, om mij zoo uit te drukken, impopulair.

En waardoor worden zij dat? Die van het Personeel, waartoe ik mij alleen bepalen zal, in de eerste plaats, door dat die wet sedert hare invoering omhuld is, met een zoo groot getal interpretatien, toelichtingen en aanwijzigingen, dat het geheele ligchaam der wet verduisterd is, die weder aanleiding geven, dat elk ondergeschikt ambtenaar de wet ook naar zijne wijze van zien uitlegt, en het dengenen, die gevraagd wordt om inlichting in dezen chaos van interpretatien en besluiten, tot voorzigtigheid stelt, om te zeggen: „Ik weet er niets van." Het is waar, dat men zich aan die bijzondere zienswijze niet behoeft te onderwerpen, dat velen derzelven door hoogere autoriteit worden te niet gedaan, doch de ingezetenen zijn reeds bemoeijelijkt, het kwade zaad is gestrooid en vat niet bij den zoiden min doorzigtige wortel, als vrucht dragende, geknakt vertrouwen op de bedoelingen der Regering. In de tweede plaats door opvoering en overdrijving der belasting zelve. U Ed. Mogenden zullen mij dit gereedelijk toestemmen, wanneer wij eenen blik vestigen op de onderscheiden grondslagen der wet, waarop de belasting rust. Immers de huurwaarde, waarnaar zich, in betrekking tot derzelver hoegrootheid, in vele opzigten de belastbaarheid der voorwerpen van de drie volgende grondslagen regelt, is in den geest der wet aan fluctuatie onderhevig, naar mate dat door omstandigheden de huurprijs of jaarlijks rijst of daalt; doch in stede daarvan heeft men tot beoordeeling van de waarde der eigen aangaven gesteld de getauxeerde huurwaarde van het kadaster, vermeerderd met een derde; die maatstaf is ook aan de schatters bij het doen van hunne taxatien voorgeschreven, en heeft alzoo de denkbeeldige huurwaarde bij het kadaster, waarbij de totaliteit tot omslag der grondbelasting van minder belang is, indien dezelve van de eene provincie tot de andere en van de eene gemeente tot gene slechts in eene goede verhouding staat, vervangen de wezenlijke huurwaarde, naar gelang van meerdere of mindere behoefte aan woningen daargesteld; een maatregel te meer nadeelig terugwerkende op de mingegoede klasse der ingezetenen, naar mate dat ten aanzien van vele kleine panden, bij het kadaster vermeerderd met een derde, een overwigt wordt geboren van huurwaarde boven die welke werkelijk in vele gemeenten bestaat; met het gevolg dat de bekende huurprijzen van kleine woningen, die vroeger en te regt beneden het tarief van belastbaarheid waren, thans daar boven komen en men niet zelden ziet dat de schamele daglooner, ja zelfs de uit armenkassen bedeelde, in verhouding tot den staat van zijne geldmiddelen, aanzienlijke sommen voor zijne personele belasting betalen moet. De uitkomst daarvan kan, in de tot aanzienlijk bedrag door de ontvangers ingeleverde staten van onïnbare posten, niet vreemd zijn, en ware het maar, dat die staten van onïnbare posten, gemotiveerd door den ontvanger en geadviseerd door het Plaatselijk Bestuur, als ambtenaren en autoriteiten der plaatselijke aangelegenheden kundig, wierden goed gedaan, dan zoude er voor den mingegoede een tegenwigt bestaan, in betrekking tot de vervulling der verpligting waartoe soms de beter bedeelde *moet* genoodzaakt worden; — doch het tegendeel heeft plaats; de staten van onïnbare posten, zoodanig als deze aan de administratie worden ingeleverd, worden zelden, om mij eens administratief uit te drukken, gemaintineerd; die administratie toch schijnt van hare schrijftafel af, beter bekend te zijn, met de aangelegenheden van deze belastingschuldigen, dan het plaatselijk bestuur en den ontvanger, die hen dagelijks voor oogen hebben, die weten wat hij verdienen kan, en wat hij tot onderhoud van vrouw en kinderen behoeft; — aan eene denkbeeldige waarde van mobilair, aan eene daaraan getoetste berekening van opbrengst voor kosten in de eerste en belasting in de laatste plaats, wordt het eindelijke dwangmiddel uitgevaardigd en het is aan den deurwaarder verbleven om te beslissen of hij die kosten en die belasting door eenen executorialen verkoop verhalen kan, ja dan neen; — berekent hij, dat het eerste, in vele gevallen evenwel met voor den lande verkeerde uitkomst, geschieden kan, dan is aan den daglooner, die door zorg en vlijt zich eenig mobilair heeft aangeschaft en zich daardoor boven zijne standgenooten in zekere mate van welvaart oerheven zag, de laatste spoorslag tot aanwending van eigen vlijt ontnomen en hij, die vroeger zich zelven redde, eet, door verlies van moed, zoowel als van schaamte, eerlang het brood der bedeeling.

Zoo, Ed. Mog. Heeren is het, ik wil niet zeggen in alle plaatsen, maar toch aan vele oorden gesteld met de toepassing van den eersten grondslag der wet, en met den daarmede in zoo naauw verband staande tweeden, derden en vierden; - doch in andere en wel voornamelijk in den zesden grondslag, de belasting op de paarden namelijk, en wederkeerig van dien op *alle* de vroegere grondslagen, werkt die toepassing evenzeer nadeelig. Ik zal niet spreken van de belasting op de paarden die voor weelde of gemak gehouden worden, en die reeds te zeer ontdoken wordt door het gebruiken van rijtuigen op hout of op kettingen rustende, of door het aangeven van den gebruiker in het patentregt als voerman, maar ik zal slechts met een enkel woord gewagen van de toepassing die er plaats vindt ten aanzien van de paarden van dengenen die dezelven als eigenlijke landbouwer bezigt.

In de wet ligt eene bescherming voor den landbouw; daaruit vrijdom van belasting op de huurwaarde voor alle gebouwen, de deuren en vensters, haardsteden en mobilair, van al hetgeen voor dien tak van nijverheid gebezigd wordt; vandaar de vordering van een minder regt voor de paarden door den landbouwer, behalve in zijn beroep, ook voor rijtuigen op riemen gebruikt wordende. In de wettelijke bepalingen te dien aanzien genomen wordt niet voorgeschreven, dat bij de beschrijving der belasting men hebbe op te geven, het haar en eene omschrijving der paarden; in de toepassing evenwel moet dit eene noodzakelijkheid worden, want de administratie leidt, uit de bepaling der wet, dat het tusschentijds bezigen van een onbelastbaar paard tot een belastbaar gebruik de betaling der belasting zal ten gevolge hebben, of, dat de landbouwer, die bij het begin van het dienstjaar, naar gelang van het land door hem gebouwd, bij voorbeeld in gemengd gebruik, met twee zwarte paarden rijdt, verpligt is hetzelve het geheele dienstjaar door, met dezelfde paarden te doen, zoodat, indien hij toevallig bij een van die paarden een ander paard spant, dat laatste als voor gemak en weelde zal belastbaar zijn.

Een iegelijk, die slechts eenigzins met den landbouw en de administratie van den eigenlijken bouwboer bekend is, zal kunnen nagaan tot welk een ongerief en tot welke fiscaliteit zoodanige toepassing moet aanleiding geven. De bouwboer die een groot aantal paarden houden moet, heeft daaronder van allerlei soort; het zijn allen voor hem werkpaarden, doch van onderscheidene kwaliteit, omdat het zijn beroep medebrengt, evenzeer als zijn voordeel dit vordert, dat hij bij de mindere ook goede jonge paarden aanzet, om die later als bereden te kunnen verkoopen. Die jonge paarden worden echter niet dadelijk door hem bij elkander gebezigd, maar bij afwisseling bij andere aangespannen, tot dat zij genoeg zijn aangeleerd, om met elkander in het tuig te kunnen oploopen; het gebeurt ook ligtelijk dat in den loop des dienstjaars aan een zijner rijpaarden ongemak ontstaat, waardoor hij zich verpligt vindt andere te bezigen. Voor alle deze te voorziene of niet te voorziene omstandigheden wordt hij gecalangeerd en beboet, met het gevolg, dat door het eene paard, hetwelk hij voor weelde *moet* aangeven, de de vrijdom van zijne belasting op de huurwaarde en der deuren en vesters van stal en schuur vervalt, en zijne knechts van gewone werkboden tot den rang van mannelijke dienstboden verheven worden; terwijl hij om dit alles te ontgaan, tot nadeel van zijn beroep en de daarmede in verband staande paarden-fokkerij aalthans in Vriesland, buiten de mogelijkheid gesteld wordt om spannen jonge paarden aan te zetten of aan te kweeken.

Dan, Ed. Mog. Heeren! behalve deze overdrijving en strenge toepassing der wet, heeft dezelve ook organieke gebreken, waarvan ik er slechts één zal aanstippen, omdat dat gebrek naar mijn oordeel, invloed heeft op de zedelijkheid van zekere klasse van menschen, en hetwelk naar mate dat de wet langer in werking geweest is of blijven zal, onmiddellijk gevoeld of voor het vervolg in grootere mate zal ondervonden worden: — Ik bedoel de bepaling, dat van dienstboden die den ouderdom van vijftien jaren bereikt hebben, de volle belasting naar den vijfden grondslag moet betaald worden. Meisjes beneden die jare worden in vele huisgezinnen gebezigd tot oppassing van kinderen en het verrigten van kleine diensten. Behalve dat de ouders van zulke kinderen, die meestal uit de geringere standen zijn, ontslagen worden van hunne voeding en bovendien nog geldelijk voordeel daarvan trekken, zoo worden die meisjes van lieverlede opgeleid en bekwaam gemaakt voor den stand dien ze eenmaal als dienstboden moeten bekleeden. Op het tijdstip dat de wet, voor de zoodanige, evenzeer als voor de volwassene en in hun vak bekwame dienstboden, de volle belasting vordert, zijn zij nog verre af van volleerd of tot eene volledige ontwikkeling van krachten gekomen te zijn; zij worden dus, omdat zij de belasting niet waard zijn, afgedankt en naar huis gezonden; hier blijven zij drie vier jaren, hunnen tijd doodende met straatloopen, of, daar toch de ledigheid de wortel is van alle kwaad, vervallende tot ontucht en zedeloosheid, te meer, wanneer voorbeeld daartoe lokt en geldgebrek ten prikkel strekt; vallen sommigen zoo diep al niet, deze verleeren dan toch hetgeen zij in vroegere jeugd hebben aangeleerd, ordelijkheid en beschaafdheid wijken van haar, en wanneer zij weder in dienstbaren staat treden, brengen zij aan hunne heeren en vrouwen, behalve onbekwaamheid, alle die ondeugden mede, waarover men zich thans bij de dienstboden beklaagt, en die, naar mijn inzien, grootendeels zijn toe te schrijven aan den stilstand die hunne opleiding ondervindt, door de wet op het personeel.

Ik heb slechts enkele gevallen aangeduid, doch ik vertrouw dat zij genoegzaam zullen zijn om mijn verlangen te regtvaardigen naar eene herziening van dit zoo belangrijk gedeelte onzer finantiële wetgeving, waartoe ik de Regering ten dringendste uitnoodig, als achte ik de opoffering van eenige duizend gulden aan belasting wel waardig om daarvoor te koopen, bij geringere standen het vertrouwen op de Regering, ordelijkheid en zedelijkheid.

Ik heb gezegd.

176ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der eerste Klasse.

1ste Lijst. No. 25941, eene premie van *f* 1000. No. 14842, een prijs van *f* 1000.

2de Lijst. No. 6524, een prijs van *f* 1500. No. 8425, 22604, ieder een prijs van *f* 1000.

3de Lijst. Geene.

4de Lijst. No. 12299, een prijs van *f* 20,000. No. 15449, een prijs van *f* 2500. No. 21063, een prijs van *f* 1500. No. 2079, 10208, 12230, ieder een prijs van *f* 1000.

5de Lijst. No. 20068, een prijs van f 7500. No. 6575, 16909 en 7415, ieder een prijs van f 1000.
6de Lijst. No. 20926, een prijs van f 1000. No. 6399, eene premie van f 2500.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 10 December het smakschip *de Buitenwerf*, kapt. A. Rozema, van Larwig. — Den 12 dito het smakschip *de Verwagting*, kapt. J. Eilers, van Allou. — Den 14 dito het schonerschip *Marij & Rose*, kapt. A. Reach, van Leith.

Uitgezeild: Den 14 December de schonerschepen *Fame*, kapt. S. Holeman, naar Londen en *Flora*, kapt. John Manning, naar Schotland.

De BOTER te Leeuwarden, den 21 December 1838, f 41,00 à f 42,00.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge f 236,25 het Last. — Tarwe f 11,58 de Mudde.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 21 December 1838: Puik Boter f 42,50.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 22 December 1838.

NEDERLAND.			Gebl.
Werk. Schuld à 2½ pCt.	53½	54	53¾
Dito dito...... 5 „	100	100¼	100 3/16
Uitgest. Schuld........			
Kansbilj. van dito......	24½	25	24¾
Amortis. Synd. 4½ pCt.	94¾	94¾	94¾
Dito dito ..... 3½ „			
Handel-Maats. 4½ „	174¾	175½	174¾
Nieuwe dito.. 4½ „			
Dito dito 1837. 4½ „			
Entrepôt-Dok. 4½ „			
O. I. Leening. 4 „			
Dito.......... 5 „	98½	98¾	98 11/16
Aand. Kansb... 4 „			
Spoorw. Haarl.			
Aand. R. Spoorw. 4½ „			
FRANKRIJK.			
Insch. Grootb.. 3 pCt.			
ENGELAND.			
Insch. Grootboek. 3 pCt.			
SPANJE.			
L. bij Ardoin £ 85. 5 pCt.	15¾	16¼	16
Dito bij dito, onb. stukk..			
Passive...............			
Deferred			
Fransche Uitgestelde...			
Engelsche dito			
PORTUGAL.			
Oblig. te Londen 3 pCt.			
NAPELS.			
Cert. bij *L. & B.* 5 pCt.			
Dito bij *Falc. & C.* 5 „			

			Gebl.
Leen. te L. bij *R.* 5 pCt.			
Aand. Tavogliere 3½ „			
Aand. te Parijs. 3½ „			
RUSLAND.			
O. *H.* 1798 en 1816, 5 pCt.			
Dito dito 1828 en 29, 5 „	104¾	105¼	105
Cert. d. 1831 en 33, 5 „			
Obl. te Londen.. 5 „			
Dito te Hamburg 5 „			
Inschrijv. in Assig. 6 „	68½	69	68¾
Certifi. van dito.. 6 „	69	69¼	69 1/16
POLEN.			
Aand. met Lot. fl. 300 f			
„ „ „ „ 500 -			
PRUISSEN.			
Aand. met Lot. R. 50 f	123	124	123½
Neg. Londen 1830 4 pCt.			
OOSTENRIJK.			
Aand. met Lot. f 100 f			
Dito dito f 250..... -			
Metalliek....... 5 pCt.	103¼	103¾	103½
Dito........... 3 „			
Dito........... 2½ „			
Dito te Londen.. 5 „			
W. B. bij *Gol. & C.* 5 „			
Dito........... 4 „			
N. Ween. Aand. fl. 500 f			
DENEMARKEN.			
Oblig. te Londen 3 pCt.			
BRAZIL. dito dito 5 „	76½	77	76¾
LOUISIANA *H. & C.* 5 „			
DARMST Aand. bij L.			

De beurs was heden in Hollandsche Fondsen algemeen zeer stil, echter, ten gevolge van den ongunstigen stand der Parijsche markt, waren derzelver koersen op nieuw eenigzins flaauwer dan gisteren.

Van vreemde Fondsen was, tot iets verhoogden prijs, eenige handel in Ardoins; overige, bij onbeduidende affaire, onveranderd.

AMORTISATIE SIJNDICAAT.

Op Maandag den 7 Januarij 1839, des voormiddags ten 10 ure, en zoo noodig op volgende dagen, ter gelijker ure, zal, in het bijzijn van den Agent van het Domein te Leeuwarden, en van den Inspecteur der Domeinen in het 2de Ressort, in het logement de Posthoorn aldaar, ten overstaan van den aldaar residerende Notaris P. ANDREÆ, worden overgegaan tot de openbare veiling van 17 perceelen DOMEINGOEDEREN, onder het Agentschap van het Domein te Leeuwarden gelegen, en omschreven in de Catalogus no. III, welke voor den prijs van *vijftien Cents* verkrijgbaar is bij de Agenten van het Domein te Leeuwarden, Alkmaar, Amsterdam en Hilversum, en bij de Agenten van het Domein in alle Hoofdplaatsen der Provincien.

De Administrateur der Domeinen 2de Ressort,
E. J. R. MOLLERUS.

De Kerkeraad der Evang. Luth. Gemeente alhier, maakt door deze aan hunne geëerde Stadgenooten bekend, dat het gewone Jaarlijksch Winter Collect voor de Armen hunner Administratie, zal plaats hebben op Donderdag den 27 December eerstkomende. Ofschoon overtuigd van de waarlijk groote belangstelling, welke bij voortduring in het lot der Armen wordt gesteld, vinden wij ons echter genoopt deze gelegenheid bijzonder aan te bevelen, vermits tegenwoordig het aantal behoeftigen groot en hetgeen voor derzelver onderhoud moet worden aangeschaft, buitengewoon duur is.

Leeuwarden, *De Kerkeraad voornoemd,*
den 23 December 1838. Namens denzelven, D. C. STÖCKER, *C. S.*

SPAARBANK TE SNEEK.

De Deelnemers der Spaarbank te Sneek enz., worden bij deze uitgenoodigd om zich te vervoegen aan het gewoon Locaal, ter bijschrijving of ontvangst der Interessen over den jare 1838, op elken Maandag in de maand Januarij 1839, des voormiddags van elf tot twaalf ure.

Sneek, *De Directie der Spaarbank voornoemd,*
den 20 December 1838. Namens dezelve,
I. WOUTERS, *Kassier.*
WM. VAN HAARST, *Boekhouder.*

„ Op den 10 December 1838, verloste te Amsterdam van eenen ZOON, CHARLOTTE VAN GRUISEN, Echtgenoote van
JOSEPH FISCHER.

„ Mijne geliefde Echtgenoot TRIJNTJE KOOPMANS, beviel heden zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON.
Warns, den 11 December 1838. D. S. GORTER.

HARDEGARIJP, den 16 December 1838. Heden is verlost van eenen welgeschapen ZOON, E. J. PALSMA, Echtgenoot van
S. VOGEL.
Eenige kennisgeving.

LEEUWARDEN, den 19 December 1838. Heden beviel van eenen ZOON, GABRIELLE MARIA HINXT, Echtgenoot van
F. F. ROMPEL.

VROUWENBUURT, den 20 December 1838. Heden verloste van eene DOCHTER, P. D. TANJA, Vrouw van
W. KUIJPERS, *Notaris.*

„ Mijne geliefde Echtgenoote ADRIANA MARIA ONNEN, beviel heden voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON.
Leeuwarden, den 21 December 1838. H. R. HUIJSER.

„ Ons Tweeling-Zoontje SIEBE STELLINGWERFF, is niet meer! Na een smartelijk lijden van zes weken, stierf die lieveling, ruim drie jaren oud.
Leeuwarden, D. WIJTEMA NICOLAI.
den 19 December 1838. RINSKE NICOLAI, geb. POSTHUMUS.

LEEUWARDEN, den 19 December 1838. Heden overleed, na langdurig sukkelen, in den ouderdom van 64 jaren, mijn waarde Echtgenoot, de Wel Edele Heer W. R. VAN SIPPAMA, Ontvanger der Directe Belastingen alhier.
J. M. B. DE SITTER,
Wed. W. R. VAN SIPPAMA.

Eenige kennisgeving.
„ Heden nacht ten 2½ ure ontsliep zacht en kalm, mijne teedergeliefde Echtgenoot SJOUWKJE WILLEMS LIJN, in den krachtvollen ouderdom van 35 jaren, waarvan ik 10 met haar in den genoegelijksten echt mogt verkeeren. Zeven zeer jonge Kinderen, waarvoor zij onmisbaar scheen, liet zij aan mijne zorg achter.

Hare christelijke deugden, door een lijden van 9 weken beproefd, mogen mijn gemis verzwaren; zij strekken mij steeds ten voorbeeld en troost, om, wanneer menschelijk vermogen eindigt, even als *zij*, bij het wisselend lot dat mij de toekomst verbeidt, in Gods altijd wijs bestuur stil te berusten.
Workum, den 20 December 1838. RUURD A. KUIPERS.

„ Heden morgen omstreeks 11 uren, overleed onze geliefde Vader IJ. J. REPKO, Scheepsmakelaar alhier, in den ouderdom van bijna 40 jaren.
Harlingen, J. F. REPKO,
den 19 December 1838. *Namens mijne Broeders en Zusters.*

„ Heden morgen omstreeks 9 ure, behaagde het de wijze Voorzienigheid, door den dood, van mijne zijde weg te nemen, mijnen dierbaren Echtgenoot PIETER WILLEMS NAUTA, Mr. Bakker alhier, in den ouderdom van circa 31 Jaren; allertreffendst is voor mij met mijne twee jonge kinderen dit verlies, doch wensche te berusten in den wil van Hem, die alles ten beste bestuurt.
Harlingen, JETSKE C. DE HAAS,
den 22 December 1838. Wed. P. W. NAUTA.

„ Tot mijne diepe droefheid overleed heden avond mijn geliefde Echtgenoot, de Heer SALVUS POSTHUMUS, in den ouderdom van 33 jaren en 10 maanden, na eene Echtvereeniging van 7 jaren; mij nalatende drie Kinderen.
Leeuwarden, J. LOJENGA,
den 23 December 1838. Weduwe S. POSTHUMUS.
Eenige kennisgeving.

NB. DE FINALE TOEWIJZING van eene *HUIZINGE en ERF cum annexis*, staande en gelegen in het Waaigat bij de Langestreek te *Lemmer*, ten overstaan van den Notaris T. S. VAN DER LEIJ, residerende te Langweer, *wordt om redenen uitgesteld.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD SLOTEN, gedenken op Maandag den 31 December 1838, des namiddags ten twee ure, op het Raadhuis dier Stad, te verpachten, de aan de stad Sloten behoorende Middelen, bestaande in: De TOL liggende op de Doorvaart door de LANGE BRUG buiten de Oosterpoort, en de WIJCKELERPOORT en BRUG, beide voor twee jaren, en de Doorvarende en Doorrijdende TOLLEN, SCHANZEN en verdere Stadsmiddelen voor den tijd van een jaar, in te gaan met den 1 Januarij 1839.
Sloten, *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 8 December 1838. J. H. TROMP.
Ter ordonnantie van dezelven,
O. RUARDI, *Secretaris.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD DOCKUM, roept bij deze op alle de zoodanige, welke genegen mogten zijn om te staan naar de plaats van FRANSCHE KOSTSCHOOLHOUDERES alhier, welke door het vertrek van Mejufvrouw *S. de Geus*, die deze School gedurende 18 jaren met lof heeft waargenomen, is komen te vaceren, en waaromtrent een meer uitvoerig berigt is te vinden in de Bijdragen omtrent het Schoolwezen van de maand December 1838.

De gegadigden gelieven zich, met de vereischte bewijzen, aan het Plaatselijk Bestuur, of aan den Heer Schoolopziener van het derde Distrikt in Vriesland, met vrachtvrije brieven te adresseren vóór den 1 Februarij 1839; zullende het vergelijkend examen plaats hebben op DONDERDAG DEN 21 FEBRUARIJ 1839, (in plaats van den 7 Februarij 1839 vroeger gemeld), des voormiddags te 10 uren, op het Stadshuis alhier.
Dockum, *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 15 December 1838. W. R. v. D. WEIDE.
Ter ordonnantie van dezelven,
A. VAN SLOOTEN.

HET GRIETENIJBESTUUR VAN SCHOTERLAND brengt door deze ter kennis van belanghebbenden, dat op Woensdag den 16 Januarij 1839, des voormiddags ten *elf* ure, ten Grietenijhuize te Heerenveen, zal worden aanbesteed: Het maken eener nieuwe en kapitale KLAPBRUG te Vierhuis, aan de Tjeuke-Meer, met bijlevering der noodige Materialen; - dat voorts het Bestek en de Teekening daarvan, te rekenen van heden, ter inzage van gegadigden tot dit werk ter Secretarij te Heerenveen zullen liggen.
Heerenveen, *Het Grietenijbestuur voornoemd,*
den 22 December 1838. H. W. DE BLOCQ VAN SCHELTINGA.
Ter ordonnantie van hetzelve,
A. VAN DER LAAN.

HET GRIETENIJBESTUUR VAN GAASTERLAND, daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal, tegen genot van verhooggelden, ten overstaan van Mr. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, op Donderdag den 27 December 1838, des morgens elf ure, presenteren te verkoopen, onder approbatie van E. G. A. Heeren Gedep. Staten dezer Provincie:

a. Twee stukken WEILAND, gelegen te Harich, bekend op de kadastrale plans der gemeente Balk, sectie G, nos. 48 en 48*a*, groot 67 v roede, hebbende een kadastraal en belastbaar inkomen van f 4,69; belendende aan de Bokkelaan en *Klaas Swart.*
b. De zoogenaamde *Nijemirdummerheide*, gelegen te Nijemirdum, bekend op gemelde kadastrale Plans sectie D, no. 422, groot 32 bunder 38 v. roede 60 v. el, contribuerende in de Grondlasten naar een kadastraal en belastbaar inkomen van f 32,39.

Te aanvaarden het 1ste perceel op Sint Pieter 1839, en het laatste perceel op 1 Januarij 1846, tegen genot van den huurprijs ad f 24 in het jaar, in te gaan 1° Januarij 1839.

Wie gading maakt, kome op gemelden tijd, ten Raadhuize te Balk, en koope op Conditien dan voor te lezen en intusschen te vernemen bij gemelden Notaris.

Besteding van eene nieuwe Stelp.

MEN is voornemens bij gesloten briefjes te besteden: Het AFBREKEN van de OUDE HUIZINGE en SCHUUR, en het daarvoor weder OPBOUWEN van eene NIEUWE STELPHUIZINGE, op de Plaats thans door *Oene Baukes Sijperda*, aan den Indijk onder Bozum, bewoond; waarvan Bestek en Teekening van stonden aan ter lezing liggen bij gemelden Meijer.

De briefjes moeten vóór den 1 Januarij 1839 aan den Heer P. MULIER, te Bolsward, vrachtvrij worden ingezonden.

AANBESTEDING

BIJ BESLOTENE BRIEFJES, van het amoveren der oude Behuizingen, op Klinckema te Zuidhorn, en van het weder opbouwen aldaar eener nieuwe HEEREN HUIZINGE, WAGENHUIS en STAL; waarvan het berigt omtrent Bestek en Conditien ter lezing ligt: te Leeuwarden bij de Weduwe *Elsinga*, buiten de voormalige Wirdumerpoort; te Kollum in de Roskam; te Buitenpost bij de Weduwe *Wadman*; te Groningen bij *van der Laan* en *Eekhoff*, aan de Groote Markt; te Hoogezand in de Herberg, en te Zuidhorn in de Herberg; terwijl aanwijzing en inlichting dagelijks van af den 1 tot den 10 Januarij 1839, aan de gegadigden zal gegeven worden door den Timmerbaas te Zuidhorn, bij wien mede de Teekening berust.

De briefjes moeten vóór of op den 16 Januarij 1839, des middags ten 12 ure precies, ingeleverd worden te Zuidhorn, ten Kantore van den Heer Notaris Mr. F. J. ABRESCH.

DE Notaris K. J. VAN DER VEEN, te Dragten, zal, op Zaturdag den 29 December 1838, des avonds om vijf uren, ten huize van *Tjerk Andries van Dijk*, Herbergier te Rottevalle, publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Een' welbeklanten KORENMOLEN en PAKHUIS, benevens eene HUIZINGE, BAKKERIJ en SCHURE, met verdere aanhoorigheden, staande en gelegen in de Rottevalle, bij den eigenaar *Anne Sanders van der Meulen* in gebruik, doch de Molen bij de finale toewijzing, en de Huizinge op den 12 Mei 1839 door den kooper te aanvaarden.

MR. F. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier, zal, op Donderdag den 3 Januarij 1839, des namiddags ten 3 ure, provisioneel, in na te noemene Herberg, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

1. Eene hechte HUIZINGE, no. 51, en HERBERG, *de Zwaan* genaamd, bestaande in 3 Voorkamers en eene Achterkamer, Kelder, Regenwatersbak, Put en verdere gerijfelijkheden, ruime SCHUUR, STALLING en ERVE, staande en gelegen in de Buurt te Anjum, waarin sedert lange jaren eene Herberg is gehouden, terwijl dezelve tot het uitoefenen van een' Winkel en andere Affaires zeer geschikt is, door den mede-eigenaar *T. U. Haaksma* bewoond en gebruikt; den 12 Mei 1839 te aanvaarden.
2. Een stuk uitmuntend BOUWLAND, gelegen bij de Buurt te Anjum, groot naar naam en faam 1 bunder en ruim 28 v. roede, bij denzelfden als eigenaar in gebruik; dadelijk na den palmslag te aanvaarden.

OP billijke Conditien UIT DE HAND TE KOOP: Een' welbeklanten en uitmuntend bestaan opleverenden ROGGE-, WEIT- en MOUTMOLEN, *de Roos* genaamd, staande en gelegen te Hallum. Te bevragen bij den eigenaar E. PAS, aldaar.

De Notaris C. J. JORRITSMA, te Sneek, zal, op Donderdag den 27 December 1838, des avonds ten 7 ure, ten huize van *H. S. A. S. van Heslinga*, aldaar, tegen genot van verhooggelden, finaal verkoopen:

1. Eene onlangs veel verbeterde en nette HUIZINGE c. a., thans tot eene Schoenmakerij met succes gebruikt wordende, staande en gelegen aan het Kleinzand te Sneek, bij den eigenaar *G. J. Velthuis* bewoond; staande thans op *f* 1256.
2. Eene propere en hechte HUIZINGE met ERF c. a., aan de Pol aldaar, in huur bij *J. B. Potesz*; gebragt op *f* 1025.

En op Vrijdag den 28 December e. k., ten huize van *G. de Ruiter*, te Sneek:

1. Eene welgelegene HUIZINGE met ERF en toebehooren, staande buiten het Hoogend aldaar, bewoond door eigenaren *P. D. Dirksen c. ux.*; waarop geboden is *f* 683,50.
2. Eene ter neringstaande HUIZING en PAKHUIS aldaar, benevens het volgende bij *Jacob Fijlstra* in huur, voor *f* 90 's jaars; staande op *f* 755.
3. Eene hechte WOONKAMER, staande achter het vorige aldaar; waarop geboden is *f* 401.

Mr. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, gedenkt, tegen genot van verhooggeld, aan de meest- en genoegbiedenden, op Vrijdag den 28 December 1838, des namiddags ten half drie ure, definitief te verkoopen, ten huize van de Weduwe *Marten Jakob Visser*, Logementhouder te Sloten:

Eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, staande en gelegen onder het behoor van Wijckel en Oosterzee, groot over het geheel 52 bunder 88 v. roede 39 v. el, hebbende een kadastraal inkomen van *f* 694,94, contribuerende naar een belastbaar inkomen van *f* 591,97, bezwaard met 49 floreen en 21 stuivers, thans in gebruik bij de Weduwe *IJke IJkes de Jong*; en zulks in 6 perceelen, waarvan het gezamenlijk strijkgeld bedraagt *f* 205; te aanvaarden, het zij vrij op Sint Pieter 12 Mei en St. Jacob 1839, hetzij op die tijden in 1841, doch in dat geval tegen een genot eener jaarlijksche huur van *f* 700, nader te bepalen bij de op prijs stelling. Alles breeder omschreven bij Billetten, verkrijgbaar bij bovengenoemden Notaris, bij welken ook de eigendomsbewijzen en Condition ter lezing liggen.

Mr. W. J. HEMSING en O. RUARDI, Notarissen te Balk en Sloten, zullen, tegen genot van verhooggeld aan de meest en genoegbiedenden, op Vrijdag den 28 December 1838, ten huize van de Weduwe *Marten Jacobs Visser*, te Sloten, bij de finale toewijzing, des namiddags ten twee ure, presenteren te verkoopen:

1. Eene zeer vruchtdragende ZATHE en LANDEN, staande en gelegen te Tacozijl onder Sondel, groot 37 bunder 57 v. roede en 36 v. el; hebbende een kadastraal inkomen van *f* 359,74, en een belastbaar inkomen van *f* 320,67, bezwaard met *f* 18 Floreen 25 Stuivers; te aanvaarden Sint Pieter en 12 Mei 1839.
2. Eene roijale HEEREN HUIZINGE, ERF en BLEEKVELD, staande en gelegen aan den Westkant van het Diep te Sloten, met er dood door den Heer *Johannes Ruardi* ontruimd; te aanvaarden op den 12 Mei 1839.
3. Een STAL en WAGENHUIS, achter het voorgaande perceel; te aanvaarden op den 12 Mei 1839.
4. Eene zeer beklante SCHEEPSTIMMERWERF, met HUIZINGE en ERF c. a. staande en gelegen te Sloten; te aanvaarden op den 12 Mei 1840; komende evenwel de huur ad *f* 175, ten voordeele van den kooper van af den 12 Mei 1839.

Alle vier perceelen in het breede bij Billetten omschreven, die bij gemelde Notarissen te bekomen zijn, benevens inlichtingen omtrent de Conditien.

Mr. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal, op Woensdag den 2 Januarij 1839, des avonds ten 6 ure, ten huize van den Logementhouder *S. A. Dooper*, in de Roskam te Balk, definitief presenteren te verkoopen:

Eene deftige ter neringstaande BAKKERS HUIZINGE, TUIN en ZOMERHUIS cum annexis, staande en gelegen te Balk, de Huizinge gekwoteerd met no. 141, bekend op de kadastrale Plans der gemeente Balk, sectie A, no. 143; waarop bij de provisionele toewijzing is geboden *f* 2000.

Op den 12 Mei 1839 vrij te aanvaarden.

Deze Vastigheid kan ook vooraf bij genoemden Notaris UIT DE HAND worden gekocht.

Publieke Verkooping van eene Zathe en Landen

TE *SINT NICOLAASGA.*

De Notarissen O. J. RUARDI, te Sloten, en T. S. VAN DER LEIJ, te Langweer, zullen, op Vrijdag den 28 December 1838, des namiddags ten twee ure, bij de finale toewijzing, ten huize van de Weduwe *Marten Jacobs Visser*, in het Logement de Zevenwouden, te Sloten, tegen genot van verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene uitmuntende vruchtbare en aangenaam gelegene ZATHE en LANDEN, met HUIS en SCHUUR, staande en gelegen aan den Rijdweg te Sint Nicolaasga, groot 31 bunder 31 vierkante roede en 71 dito el; op Sint Petri en den 12 Mei 1839 vrij te aanvaarden; alles breeder bij Billetten omschreven; waarop bij de provisionele toewijzing geboden is de geringe som van *f* 6005.

PUBLIEKE VERKOOPING,

VAN EEN STUK UITMUNTEND BEST WEIDLAND TE *WIJCKEL.*

De Notaris O. J. RUARDI, te Sloten, zal, op Vrijdag den 28 December 1838, des namiddags ten twee ure, ten huize van de Weduwe *Marten Jacobs Visser*, in het Logement de Zevenwouden, aldaar, bij de finale toewijzing, tegen genot van verhooggeld presenteren te verkoopen:

Een stuk allerkostelijkst WEIDLAND, *de Akkers* genaamd, gelegen te Wijckel, benoorden den Rijdweg, groot 6 bunder 15 vierkante roede en 10 dito el, bekend op de kadastrale plans der Gemeente Balk onder sectie B, no. 449; breeder bij Billetten omschreven; waarop bij de provisionele toewijzing geboden is de geringe som van *f* 2807.

De Notaris W. A. EVERTSZ, te Oldeboorn, gedenkt, ten verzoeke van deszelfs Ambtgenoot den Heer F. T. POSTHUMUSZ, te Beetsterzwaag, publiek te verkoopen:

1. Twee bunder 17 v. roede 30 v. el HOOILAND, *de Ossewiels Fenne* genaamd, gelegen te Terhorne, Kadaster sectie A, no. 26.
2. Een bunder 15 v. roede 60 v. el HOOILAND, gelegen bij den Groenedijk, thans behoorende tot de kadastrale gemeente Rauwerd en aldaar bekend sectie D, no. 78.
3. Eene HUISSTEDE, groot 2 v. roede 60 v. el te Terhorne, Kadaster sectie A, 361, benevens DRIE GRAVEN op het Kerkhof aldaar.

De twee eerste perceelen in gebruik bij *Tjitze Tjeerds Rijpkema*, en op Sint Petri 1839 vrij te aanvaarden.

Wie gading maken komen op *Zaturdag* den 29 *December* 1838, des namiddags om 2 *uur*, bij de *Inzate* ten huize van de Weduwe *Brouwer* Logementhouderscbe te Akkrum.

Mr. H. J. DE CARPENTIER, Notaris residerende te Koudum, zal, op autorisatie der Arrondissements Regtbank te Sneek, in het openbaar, tegen genot van verhooggeld, op Donderdag den 3 Januarij 1839, bij de finale toewijzing, ten huize van *H. R. Hilles*, Kastelein in de Stads Herberg te Stavoren, des voormiddags om 11 uren, presenteren te verkoopen:

Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHURE en HORNLEGER, staande en gelegen in de Stavorensche Zuidermeer, de Huizing gekwoteerd met no. 8, op de kadastrale Plans der Gemeente Stavoren bekend sectie B, nos. 177, 187 tot en met 193, 195 tot en met 200, en op die der Gemeente Koudum sectie F, nos. 1057 tot en met 1069, 1072 en 1073, in het geheel groot 56 bunder 5 v. roede en 60 v. el.

In een perceel, breeder bij Billetten omschreven, zijnde de Voorwaarden ten Kantore van den Notaris te vernemen.

Mr. H. J. DE CARPENTIER, Notaris residerende te Koudum, zal, op autorisatie der Arrondissements Regtbank te Sneek, op Zaturdag den 5 Januarij 1839, ten huize van *R. Bergstra*, Kastelein te Oudega, in de Grietenij Hemelumer Oldephaert en Noordwolde, des voormiddags om 10 uren, bij de finale toewijzing, in het openbaar, onder genot van verhooggeld presenteren te verkoopen:

1. Eenige stukken KLIJNLAND, gelegen te Oudega voornoemd, sectie D, nos. 23, 24, 25, 26 en 39, te zamen groot 10 bunder 95 v. roede 96 v. el.
2. Een stukje WEIDLAND, mede aldaar, sectie D, no. 419, groot 14 v. roede.
3. De geregte HELFT in een HUISJE en ERF, te Koudum, sectie A, nos. 644 en 645.
4. Twee stukken WEIDLAND, te Tjerkgaast, in de Grietenij Doniawerstal, sectie E, nos. 819 en 826, te zamen groot 5 bunder 17 v. roede.

En zulks in perceelen breeder bij Billetten omschreven, welke benevens de Voorwaarden ten Kantore van den Notaris te bekomen en te vernemen zijn.

De Notaris J. G. VAN BLOM, te Dragten, zal, op Donderdag den 27 December 1838, des avonds te 6 uren, ten huize van den Herbergier *J. J. van den Berg*, aldaar, bij den finalen palmslag, presenteren te verkoopen:

Eene vruchtbare en welgelegene ZATHE en LANDEN, te Zuider-Dragten, met de onderhoorige MAADLANDEN, onder Boornbergum, in gebruik bij de Wed. *Libbe Bokes Bosma*, benevens een HUIS, LAND, HEIDEVELD en VEENGROND, onder Oiterterp, te zamen groot volgens kadastrale meting 89 bunder 26 v. roede en 11 v. el, alles op de gebruikelijke tijden in het jaar 1839 te aanvaarden; en zulks in perceelen, omschreven in Verkoop Boekjes, die ten Kantore van den Notaris zijn te bekomen; waarop in perceelen geboden is *f* 24,623.

Verkooping van Eikenhout in het Norgerbosch.

De Eigenaren van het Norgerbosch in de gemeente Norg, zijn voornemens, ten overstaan van den Notaris VAN LIER, aldaar, publiek te verkoopen: 300 à 400 Nummers EIKEN BOOMEN, op wortel staande in het Norgerbosch, geschikt voor Scheepsbouwers, Aannemers, Wagenmakers en Huistimmerlieden, waaronder veel zwaar Hout en zelfs eenige Molen Assen.

Deze Verkooping zal zijn in het Norgerbosch, op Donderdag den 3 Januarij 1839, des voormiddags ten 10 ure te beginnen.

HOUTVEILING op Donderdag den 27 December 1838, des voormiddags om 10 uren, op den Aarsentuin bij Leeuwarden, (bij open water), ten overstaan van den Notaris Mr. E. E. W. v. SCHELTINGA, van 3 à 4 ladingen beste eiken WOUDBOOMEN en dito esschen en ipen STAMMEN, waaronder eenige vrij zware, voorts eene partij KROMHOUT, HEK-, STEKPALEN en DAMLEGGERS, benevens eenige esschen VLEESCHBLOKKEN. Alles zeer geschikt voor Scheepstimmerlieden, Wagenmakers, Wieldraaijers, enz. Aangevoerd door J. J. TERPSTRA, te Bakkeveen.

Een HALF TREK VEERSCHIP van *Harlingen* op *Leeuwarden*, UIT DE HAND TE KOOP bij B. HOFFINGA, te Harlingen.

Te huur bij geslotene briefjes,

VOOR DEN TIJD VAN VIJF JAREN, INGAANDE 12 MEI 1839.

Eene HUIZING met eene welbeklante GROF en HOEFSMEDERIJ, staande en gelegen op het Zijlspad te Workum. De Briefjes moeten vóór den 31 Januarij 1839 worden ingeleverd bij de Wed. S. O. BROKSMA, bij wie de Voorwaarden zijn te vernemen.

Van 11 tot 2 ure Maandags is de Ondergeteekende te spreken in de Korenbeurs te Franeker. H. VAN ASSEN Hz.,
Practicus in de Regten.

DAMES DAMAST MANTELS.

Bij J. KINK, Mr. Kleermaker op de Nieuwestad te Leeuwarden, zijn tot zeer billijke prijzen te bekomen ZIJDEN en WOLLEN DAMES DAMAST MANTELS en ZIJDEN BONTE en fijne LAKENSCHE MANTELS.

De Ondergeschreven geeft te kennen aan het geëerde Publiek, dat hij voorzien is met een fraai assortiment Gouden en Zilveren ZAK-HOROLOGIEN, PENDULES, dito SCHILDERIJ PENDULES, MUZIJKDOOZEN, staande HOROLOGIEN, KASTKLOKKEN enz.; een extra fraaije ORGELKLOK, spelende 16 aria's uit 48 tonen

Beveelt zich aan het geëerde Publiek en bijzonder aan zijne geëerde Begunstigers; belovende civiele prijzen te stellen.

E. W. PETERSEN,
Horologiemaker te Harlingen.

DE GEBROEDERS BUFFA,

Van *Amsterdam*, hebben de eer het geëerde Publiek te berigten, dat zij alhier gearriveerd zijn met een fraai assortiment PRENTEN, alsmede alle soorten van TEEKENBEHOEFTEN. — Zijn uitgepakt bij C. HENNING, op de Vleeschmarkt, letter F, no. 2, te Leeuwarden.

)o( )o( )o(Zes SCHEEPSTIMMERKNECHTEN, hun werk geheel of ten deele verstaande, kunnen terstond werk bekomen bij J. H. ALKEMA en G. A. BAKKER, te Makkum.

)o( )o( )o(Eene ongehuwde MODEMAAKSTER, het werk van Zijden- en Stroohoedenmaken grondig verstaande en van goede getuigenissen voorzien, kan met April of Mei eerstkomende, tegen genot van billijk loon, kost en inwoning, werk bekomen bij K. J. COUSIJN, Fabrikant in Hoeden te Dockum, waar men zich, liefst in persoon, of met vrachtvrije brieven kan aanmelden.

***** Heden is verkrijgbaar:

De Catalogus eener welgeconditionneerde verzameling BOEKEN, Rariteiten, Portefeuilles, Schrijf en Zakboeken welke zullen worden verkocht, op Donderdag en Vrijdag na den middag den 27 en 28 December, in het Heeren Logement te *Harlingen*, door L. HOLTKAMP, Fz., Boekhandelaar te Leeuwarden, ten overstaan van den Heer J. DAMEN, Deurwaarder te Harlingen.

De Catalogus is à 10 Cents te bekomen bij bovengenoemden Boekhandelaar en Deurwaarder en bij F. HOLTKAMP, Boekhandelaar te *Sneek*.

***** Bij G. PORTIELJE, te *Amsterdam*, is op heden van de pers gekomen en alom verzonden:

I. LUDWIG BECHSTEIN, *Avonturen van een Muzijkant* of de *straffen* van *jeugdige ligtzinnigheid*. Gr. 8vo. 2de en laatste Deel. Uit het Hoogduitsch, met gegraveerde Titels en Vignetten. à *f* 3,70. Idem Compleet *f* 6,40.

II. EENE ONDER DUIZEND. Een *geschiedkundige roman*, uit de tijden van HENDRIK III en HENDRIK IV. Uit het Engelsch van GEORGE PAINE RAINSFORT JAMES, Esq., Schrijver van *Maria van Bourgondië*, *of het oproer van Gend*. Door STEENBERGEN VAN GOOR. Met gegraveerde Titels en Vignetten, in drie Deelen compleet, à *f* 7,75.

III. PALESTINA, OF HET HEILIGE LAND *van de vroegste tot op den tegenwoordigen tijd. Op geschiedkundige waarheid, volgens de meest geloofwaardige reizigers gegrond; benevens een beknopt overzigt van de aardrijkskunde, land- en plaatsbeschrijving; alsmede van de geschiedenis des* JOODSCHEN VOLKS, *der* KRUISTOGTEN *en van de* LETTERKUNDE *en* GODSDIENST DER OUDE HEBREEËN, van Dr. M. RUSSELL; naar het Hoogduitsch van Dr. A. DIEZMANN; met platen in twee deelen compleet, à *f* 5,10.

IV. HISTOIRE DE LA PATRIE, depuis l'époque la plus reculée jusqu'à nos jours, à l'usage de l'adolescence; par F. DOUCHEZ. Deux parties avec figures, velin papier, gr. 12º. à *f* 3,10.

V. Idem, idem, ord. papier, zonder platen, voor de Scholen, met eene Vocabulaire of Woordenlijst ter vertaling in het Nederduitsch. Deux parties à *f* 2,40.

VI. COURS DE THÈMES ANGLAIS, contenant soixante dix-neuf Thèmes sur les Parties du discours, accompagné de *Notes Grammaticales*, pour faciliter l'application des règles de Grammaire Anglaise et pour apprendre promptement à traduire en bon Anglais, par G. HAMONIÈRE. (*Nouvelle édition*). Deux parties *f* 1,20.

VII. ZWEITES LESEBUCH FÜR DIE NIEDERLÄNDISCHE JUGEND, mit der Erklärung der Schwersten Wörter und Redensarten, von G. ENGELBERTS GERRITS, à 70 Cents.

VIII. Idem 2 Stukjes, à *f* 1,10.

***** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen en wordt alom verkrijgbaar gesteld:

HET EERSTE STUK VAN HET

HANDBOEK VOOR NOTARISSEN,

naar de *Nederlandsche Wetgeving*, door Mr. J. J. LOKE, *Lid der Arrondissements Regtbank te Breda*; in drie Stukken, of één Boekdeel, compleet. De prijs van dit 1ste Stuk is *f* 1,60.

Dit Handboek voor Notarissen zal bevatten, al wat de toepassing dier Wetgeving gemakkelijk kan maken: *Ontleding harer beginselen, en opheldering harer bepalingen door voorbeelden.*

Alle bestellingen vóór de Uitgave van het 2de Stuk ontvangen, zullen tegen 12½ Cent per vel druks van 16 pagina's door de Uitgevers berekend worden, terwijl bij de uitgave van het 3de Stuk de prijs direct op 15 Cent per vel zal worden bepaald.

De Uitgevers verbinden zich tot de *compleete* aflevering van dit HANDBOEK, waaraan thans met ijver wordt voortgewerkt.

VERLOTING van Goud- en Zilverwerken,

TE BOLSWARD.

De Ondergeteekende maakt den belanghebbenden bekend dat deze Verloting zal plaats hebben op *Maandag den 31 December* 1838, in het Logement het Hert te Bolsward.

In deze Loterij zijn 80 Prijzen, en de Loten als nog verkrijgbaar bij den Ondergeteekende en deszelfs vroeger genoemde Correspondenten.

H. EERDMANS.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.